

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

**Tilrådning fra Fylkesmannen i Aust-
og Vest- Agder om vern av
Lemfjellheia naturreservat i Froland
kommune**

Aust-Agder fylke

Juli 2016

Innhold

Om verneområdet	3
Hjemmelsgrunnlag	3
Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II	4
Verneverdier	5
Verneformål	5
Andre interesser	6
Saksbehandling	6
Bakgrunn	6
Verneprosessen for området	6
Viktige endringer etter høring av verneplanen	7
Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser	7
Lokal og sentral høring	7
Innkome høringsinnspill til verneplanen	8
Fylkesmannens vurdering av innspillene	8
Fylkesmannens tilrådning	9
Vedlegg 1 – Beskrivelse av området	10
Vedlegg 2 – Verneforskrift	12

Om verneområdet

Fylkesmannen i Aust- og Vest- Agder legger med dette fram forslag om å opprette Lemfjellheia naturreservat i Froland kommune, Aust-Agder fylke. Vernet omfatter skogområder på privat eiendom som er tilbudt staten gjennom ordningen med frivillig vern. Skogområdet som foreslås vernet er på om lag 3300 dekar.

Deler av området som er foreslås vernet ble kartlagt i 2011 og 2015 i forbindelse med naturfaglige registreringer av skogarealer tilbudt for frivillig vern. Det har blitt noen utvidelser underveis og Fylkesmannen har vært på befaring i disse områdene og vurdert at de kunne tas med i verneområdet. Verneområdet innehar store naturverdier

Navn	Kommune	Areal	Verneverdi
Lemfjellheia	Froland	3300 daa	**

Hjemmelsgrunnlag

Skogområdet foreslås vernet som Lemfjellheia naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfold-loven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

«Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med

vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel».

Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal framgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. Bestemmelsene i naturmangfoldloven skal inngå som en integrert del i skjønnsutøvingen ved saksbehandling av vernesaker etter naturmangfoldloven. Miljøkonsekvensene av vernet skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte vernet og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om natur- og verneverdiene i det foreslåtte naturreservatet på Lemfjellheia er innhentet gjennom de nasjonale naturfaglige registreringene av skogområder tilbudt gjennom ordningen om frivillig vern. Disse registreringene dokumenterer godt natur- og verneverdier i området.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har vurdert verneforslagets effekt på naturverdiene. Verneforskriften åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres, herunder tradisjonelt friluftsliv og bruk av området til små- og storviltjakt. For enkelte aktiviteter vil et vern imidlertid innebære restriksjoner, noe som gir verneverdiene en økt beskyttelse. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som er tillatt i henhold til verneforskriften, etter all sannsynlighet ikke få en vesentlig negativ innvirkning på natur- og verneverdiene. Vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i området. Etter Fylkesmannens vurdering vil vernet med stor grad av sannsynlighet føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen er av den oppfatning at den foreliggende kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i denne saken står i et rimelig forhold til sakens karakter, og mener derfor at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. På denne bakgrunn mener vi at det foreligger nok kunnskap om effekten av vernet slik at føre-var-prinsippet ikke får særlig vekt i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9.

Hvilke aktiviteter og tiltak som kan tillates i det foreslåtte verneområdet bestemmes av verneforskriften. Regulering av disse vil kunne vurderes med hensyn til samlet belastning i naturreservatet. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er med dette vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken ettersom et vern vil legge vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjennomføres i området. Videre vil eventuelle godkjente tiltak, som regel i samsvar med verneforskriften, ikke ha vesentlig negativ effekt på verneverdiene, registrerte naturtyper, arter eller økosystem. Når det gjelder § 12 kan for eksempel lokaliseringalternativer være aktuelt å vurdere i forbindelse med søknader om dispensasjon fra verneforskriften.

Verneverdier

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i BioFokus-rapport «Frivilligvern 2011» «Frivillig vern 2015». Faktaark med beskrivelse og kart over lokaliteten er publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>). Det foreslåtte Lemfjellheia naturreservat ble kartlagt i flere omganger, første gang i 2011 og 2015 i forbindelse med naturfaglige registreringer av skogareal tilbudt for frivillig vern. I 2016 har Fylkesmannen vært ut på befaring og sett på ytterligere utvidelser av områder som var tilbudt. Det området som nå foreslås vernet strekker seg lenger nord enn det området som ble kartlagt og innebærer en forbedret arrondering. Den foreslåtte avgrensningen av verneområdet innebærer at en også får dekket viktige naturverdier også utenfor det som ble definert som kjerneområder i 2011 og 2015, noe Fylkesmannen mener er svært positivt.

Den foreslåtte opprettelsen av Lemfjellheia naturreservat er et representativt utsnitt av skognaturen regionen. Arealet fanger opp stor naturvariasjon med både furuskog, granskog, boreal løvskog med osp, eikedominert skog med innslag av andre edelløvtrær og myr. Enkelte områder består til dels av høyproduktiv, storvokst og tett bestokket furuskog.

Noen relativt krevende gammelskogsarter er påvist, flest tilknyttet eik og osp. Det ble også påvist et fåtall moderat krevende arter tilknyttet furu, eik og osp.

Området vil kunne bidra til inndekking av den generelle skogvernangelene lavlandsskog (boreonemoral sone), og de prioriterte skogtypene boreal løvblandingsskog (ospeskog) og edelløvskog (gammel eikeblandingsskog). Det er også positivt at verneforslaget utgjør et relativt stort og sammenhengende areal med produktiv og volumiøs eldre furuskog på relativt lav høyde over havet.

Med foreslått avgrensning har Fylkesmannen vurdert området til å ha regional (**) verneverdi. En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes under områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med stor naturvariasjon som er representativt for regionen, med sine forekomster av edelløvskog med biologiske verdier spesielt knyttet til osp og eik og relativt høyproduktiv og storvokst furuskog.

Andre interesser

Det tilbudte området er i bruk til små- og storviltjakt samt noe friluftsliv.

Saksbehandling

Bakgrunn

Norge har forpliktet seg til å ta vare på vårt biologiske mangfold gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler. Vern av skogområder skal bidra til et representativt vern av skogtyper og sikre trua arter og naturtyper i norsk skog. Norge har stor variasjon av skogtyper, også skogtyper som er internasjonalt sjeldne. Nær 50 prosent av de trua og nær trua artene i Norge lever i skog.

Vern av skog har de siste 15 årene vært prioritert i verneplanarbeidet i Norge og Stortinget har nylig vedtatt et mål om vern av 10 prosent av skogarealet. Målet er langsiktig, og vern av privat skog skal fremdeles være frivillig. Gjennom behandlingen av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet. Den samme stortingsmeldingen trakk også fram viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Et slikt prinsipp er at et utvidet skogvern skal følge de faglige anbefalingene fra rapporten til NINA og Skogforsk om «Evalueringen av skogvernet i Norge».

Regjeringens arbeid knyttet til vern av skog foregår nå etter to hovedlinjer; frivillig vern av skog og vern av skog på statens grunn. I stortingsmeldingen trekkes begge strategiene fram som viktige for å oppnå myndighetenes mål for det fremtidige skogvernet i Norge. Ordningen med frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egne skogarealer. Arbeidet skjer i nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndigheten. Miljøvernmyndigheten vurderer tilbudet og iverksetter gjennomføring av naturfaglige registreringer for å få kartlagt verneverdiene. Dersom det etter en slik registrering er aktuelt å fremme et forslag om vern for det kartlagte arealet, blir det holdt forhandlinger med grunneier(e) om avgrensning, utforming av verneforskrift samt økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil verneforslaget gjennomgå saksbehandling i tråd med reglene i naturmangfoldloven.

Verneprosessen for området

Fylkesmannen mottok i første omgang tilbud om frivillig vern fra tre grunneiere i starten av 2011. Senere i 2014 og 2015 fikk Fylkesmannen ytterligere tilbud fra to grunneiere i samme område. Verneområdet som er tilbudt når har fem grunneiere. Natur- og verneverdier i det foreslåtte naturreservatet er registrert og kartlagt gjennom den nasjonale kartleggingen av skogareal tilbudt for frivillig vern gjennomført i 2011 og 2014. Skogtaksering ble gjennomført sommeren 2016 og danner grunnlaget for beregning av erstatningsbeløp. Avtaleinngåelse antas å være fullført senest i løpet av høsten 2016.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder sendte ut melding om oppstart av verneprosess for opprettelse av Lemfjellheia naturreservat den 18.04.2016. Oppstartsmeldingen ble sendt ut til grunneiere, Froland kommune, Aust-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen Region Sør, Agder Energi samt aktuelle lag og foreninger.

Viktige endringer etter høring av verneplanen

På bakgrunn av innspill fra grunneiere er vernekartet justert i nord og i øst. Gården «Skripeland» med noe innmark er ikke med i vernet.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Utgangspunktet for å opprettholde verneverdiene i naturreservatet er at skogen skal få utvikle seg fritt uten nevneverdig skjøtsel. Det antas videre at det heller ikke vil være nevneverdig behov for skjøtsel i området i fremtiden. Dersom dette behovet skulle endre seg med tiden, vil forvaltningsmyndigheten utarbeide en forvaltnings- eller skjøtelsesplan. Videre må forvaltningsmyndigheten også sørge for tilgjengelige ressurser for administrasjon av området, herunder behandling av eventuelle dispensasjonssøknader samt oppfølging av oppsynstjenesten.

Lokal og sentral høring

Verneplanen ble videre sendt på sentral høring til følgende parter: Norsk organisasjon for terreng sykling (NOTS), AVINOR AS, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, Biologisk institutt, Universitetet i Oslo, Den Norske Turistforening, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi – NTNU, Forsvarsbygg, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Jernbaneverket, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Fjellstyresamband, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olim. og paraolym., Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for skog og landskap, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, Norskog, NSB hovedadm., NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Riksantikvaren, SABIMA, Statens Kartverk, Landbruksdirektoratet, Statkraft SF, Statnett SF, Stedsnavntjenestene for Østlandet og Agderfylkene, Statskog, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, Verdens Naturfond og Villreinerådet i Norge.

Innkomne høringsinnspill til verneplanen

Ved høringsfristens utløp var det kommet inn (9) ni innspill til verneplanen. En sammenfatning av innspillene følger nedenfor.

Forsvarsbygg peker på at det er positivt at det er tatt inn et unntak i verneforskriften § 5 om at vernebestemmelsene ikke er til hinder for landing og start med Forsvarets luftfartøy. Utover dette har de ingen merknader til opprettelse av naturreservatet.

Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene har ingen merknader til skrivemåten og navnet passer til området.

Statens Vegvesen Region Sør har ingen merknader til opprettelse av verneområdet.

Jernbaneverket har ingen merknader til opprettelse av verneområdet.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard peker generelt på viktigheten av å ivareta hensynet til mineralressursene i verneprosessen for å unngå båndlegging av mineralressurser innenfor verneområdet og restriksjoner og/eller begrensninger på uttak av mineralressurser utenfor verneområdet. De har utover dette ingen merknader til opprettelse av naturreservatet.

Aust-Agder fylkeskommune vurderer høringen av verneplanen ut ifra hensynet til regionale friluftsinnteresser. Fylkeskommunen er positiv til vernet og har ingen merknader.

Kartverket har ingen merknader.

Landbruksdirektoratet påpeker at det i varierende grad er informert om arealene i dag benyttes i landbrukssammenheng. Dette ønsker direktoratet skal gå tydelig frem av høringsdokumentene. Landbruksdirektoratet antar at beiting er den mest påregnelige landbruksmessige utnyttelsen av områdene. De ber om at Lemfjellheia blir åpnet for beiting og evt. gjerding, samt bestemmelser om nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppsetting og vedlikehold av gjerder. Utsetting av saltstein og spesifisert dispensasjonsbestemmelser for nødvendig bruk av motorferdsel for utsetting av saltstein.

Spesielt for Lemfjellheia kommenterer Landbruksdirektoratet at dersom gården «Skripeland» skal med i vernet som i NIBIOs kartløsning Kilden står registret som innmarksbeite, bør det fremkomme av verneplanen hva verneverdiene er i området. Videre understreker Landbruksdirektoratet viktigheten at tett dialog med grunneier under verneprosessen.

Norsk organisasjon for terrengsykling er positive til opprettelse av vernet, men ber om at verneforskriften tillater sykling på eksisterende veger og stier.

Fylkesmannens vurdering av innspillene

Fylkesmannen finner det ikke nødvendig med utfyllende kommentarer til innspillene fra Forsvarsbygg, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Statens Vegvesen Region

Sør, Jernbanelinjen og Direktoratet for mineralforvaltning, Aust-Agder fylkeskommune og Kartverket.

Lanbruksdirektoratet

Fylkesmannen beklager at det ikke har fremgått godt nok i verneplanen hvilke landbruksinteresser som eventuelt blir påvirket av vernet. Vi tar med oss kommentaren til neste verneprosess.

I verneforskriften for Lemfjellheia er det åpnet for beiting, gjerding, utsetting av saltstein, motorferdsel osv. etter dialog med grunneiere. Det er avklart med grunneier at gården «Skripeland» med noe innmarksbeite ikke skal være med i vernet og vernegrensen er endret på kartet. Etter avtale med grunneier er det i verneforskriften § 4 h, a og b, åpnet for ryddig og vedlikehold av kulturlandskapet ved Skripeland gård og ryddig av gammel tilgrodd kulturmark m.m.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder anbefaler med dette opprettelse av Lemfjellheia naturreservat med de endringer som fremgår av tilrådingen. Justert vernekart og verneforskrift finnes som eget vedlegg til tilrådingen.

Vedlegg 1 – Beskrivelse av området

Beskrivelse av området

LOKALITET:	Lemfjellheia
KOMMUNE:	Froland
FYLKE:	Aust-Agder
KARTBLAD M711:	1512 II
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Regionalt verneverdig (**)
VEGETASJONSSONE:	Sørboreal-boreonemoral
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 217-365m
AREAL:	3000 daa

Områdebeskrivelse

Området ligger sør for Flekvatnet, mellom Skripeland og Ytre Lauvrak, i Froland kommune. Terrenget er småkupert med åsrygger, små sprekke- og bekkedaler og slakere myr- og skogsterreng. Berggrunnen består av granittisk til granodiorittisk gneis.

Den østlige delen består kun av fattige vegetasjonstyper og det aller meste av skogen er furudominert, med unntak av enkelte dalsenkninger med overvekt av gran og/eller løvtrær. Under ett er furu vanligste treslag etterfulgt av (i synkende frekvens) bjørk, gran, einer, osp, eik, svartor og hassel. I denne østlige delen av skogområdet varierer skogen litt i alder og struktur, men storparten av verneverdig areal består av forholdsvis gammel og til dels storvokst furu. Dominerende aldersklasse ligger på ca. 100-150 år og de eldste trærne er mellom 150-200 år. Spesielt innenfor kjerneområdene er det til dels høyproduktiv, høyreist/storvokst og tettstokket furuskog.

I den vestlige delen er det spesielt innenfor kjerneområdene ganske god forekomst av gammel og relativt storvokst osp og eik. Spesielt interessant er forekomst av enkelte virkelig gamle og innhule eiketrær, samt enkelte grove, gamle eikelæger.

Lemfjellheia viser trolig et representativt utsnitt av skognaturen i denne regionen, og fanger opp stor naturvariasjon med både furuskog, granskog, boreal løvskog med osp, eikedominert skog med innslag av andre edelløvtrær, og myr. Samlet sett anses området å ha regional verneverdi.

Området vil kunne bidra til inndekking av den generelle skogvern mangelen lavlandsskog (boreonemoral sone) som enkelte steder er relativt høyproduktiv, og de prioriterte skogtypene boreal løvblandingsskog (opseskog) og edelløvskog (gammel eikeblandingsskog).

Skogstruktur/påvirkning

Med unntak av et areal i nordvest består verneforslaget i hovedsak av gammelskog hvor det ikke har vært utøvd hugst på minst 50 år. Lemfjellheia viser trolig et ganske representativt utsnitt av skognaturen i denne regionen, og fanger opp ganske stor naturvariasjon

Utenom kjerneområdene er det vesentlig fattige og trivielle furuskogsutforminger med liten biologisk verdi. Skogalderen er typisk for landsdelen med en hovedgenerasjon på 80-140 år. Eldre furu inntil 200 år inngår sparsomt. Dødv mengden av furu er generelt lav, og store deler av Lemfjellheia består av glissen og kortvokst knausfuruskog. I mer lavereliggende partier med middels bonitet forekommer det relativt høyproduktiv og storvokst furuskog med høyere stammetetthet.

Innenfor kjerneområdene er det lokalt ganske god forekomst av gammel og relativt storvokst osp og eik. I mindre grad inngår gammel bjørk og lind. Spesielt interessant er forekomst av enkelte virkelig gamle og innhule eiketrær, samt enkelte grove, gamle eikelæger.

Verneverdier

Lemfjellheia viser trolig et representativt utsnitt av skognaturen i regionen, og fanger opp stor naturvariasjon. Kjerneområdene omfatter ganske store naturverdier, men matriks-arealet har forholdsvis lav verdi. Områdets største naturverdier er knyttet til eik og osp.

Området skårer middels høyt på mange av parameterne. Død ved mengde og kontinuitet er vurdert litt lavere. I en samlet verddivurdering er det fremfor alt det begrensede arealet med rike vegetasjonstyper som trekker inntrykket ned. Tetthet av skoglige kontinuitetslement og mengden død ved er heller ikke spesielt høy. Derimot teller det positivt at området har forekomster av relativt høyproduktiv og storvokst furuskog, og en relativt stor andel av verneforslaget har kjerneområde kvaliteter. Gjentatte funn av flere relativt krevende arter underbygger inntrykket om at området har bevaringsverdi. Samlet sett anses område å ha regional verneverdi.

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62.

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med stor naturvariasjon som er representativt for regionen, med sine forekomster av edelløvsog og biologiske verdier spesielt knyttet til osp og eik og relativt høyproduktiv og storvokst furuskog.

Tekniske inngrep

Det er ingen kjente tekniske inngrep i området.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også noe i bruk til friluftsliv. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Vedlegg 2 – Verneforskrift

Forskrift om vern av Lemfjellheia naturreservat i Froland kommune i Aust-Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med stor naturvariasjon som er representativt for regionen, med sine forekomster av edelløvsskog med biologiske verdier spesielt knyttet til osp og eik og relativt høyproduktiv og storvokst furuskog.

§ 2 Avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 69/1, 2, 70/4, 6, 72/1 i Froland kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 3300 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:12 500 datert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Froland kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall,

gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- g) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlig fysiske endringer i forhold til verneformålet.
- h) Følgende tiltak i området som er merket av som innmark på vernekartet:
 - a. Rydding og vedlikehold av kulturlandskapet og rydding av gammel tilgrodd kulturmark.
 - b. Jordbruk uten bruk av kunstgjødsel eller kjemiske sprøytemidler.
- i) Beiting.
- j) Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.
- k) Utsetting av saltstein.
- l) Vedlikehold og rydding av traktorsleper som er markert på kartet.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering/fornyelse av kraftledninger.

- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, e, k og § 7 h.
- h) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.